

РІШЕННЯ
Всеукраїнського науково-практичного семінару
«Право на постійне користування земельною ділянкою: чи буде
політичне рішення?»

28 листопада 2025 року

м. Київ

Учасники науково-практичного семінару, заслухали доповіді учасників та обговорили питання сучасного стану і проблеми правового режиму постійного користування, можливі моделі трансформації цього права, економічні та юридичні наслідки для держави, громад та установ.

Невизначеність правового режиму постійного користування, що триває вже три десятиліття, створює перешкоди для ефективного управління земельними ресурсами, інвестицій, залучення коштів, а також несе потенційні ризики для прав самих землекористувачів. Дуже важливо чітко визначити: які категорії земель справді потребують особливого, постійного статусу, а де доцільнішою є оренда чи інші форми користування.

Право постійного користування вже відіграло свою історичну роль, але сьогодні є негнучким, неефективним і майже «вмираючим» інститутом. Кількість земель, що використовуються на праві постійного користування, невпинно скорочується, а практичні потреби держави, громад, університетів, наукових установ вимагають інших, сучасніших форм організації землекористування. Не можна будувати ефективну земельну політику, спираючись на інструмент, який не відповідає ані економічній логіці, ані європейським правовим стандартам. Тому важливим завданням на сьогодні є визначення моделей, які будуть засновані на кращих європейських правових традиціях, дадуть необхідну гнучкість, передбачуваність та ефективність.

За результатами обговорення учасники науково-практичного семінару вважають за необхідне відзначити наступне:

1. Необхідно перетворити багаторічну невизначеність на чіткий, зрозумілий та ефективний механізм управління землею, що відповідатиме сучасним викликам та європейським стандартам.

2. Для вирішення проблеми невизначеності права постійного користування земельними ділянками потрібно додати до правомочностей володіння і користування земельною ділянкою ще одну правомочність, а саме право на чуже майно, яке надає право володіти, користуватися ним та отримувати доходи від нього, але без права розпоряджатися, тобто право узуфрукта.

3. Необхідно продовжити роботу над збором та підготовкою додаткових економічних обґрунтувань та інформаційних матеріалів для підтримки переходу від постійного користування до оренди, а також посилити аргументи щодо європейської інтеграції.

4. Варто зосередити увагу саме на юридичному змісті цього права, оскільки від цього залежить сприйняття права узуфрукта громадами, землевласниками, вартість цього права на торгах і т.д. Право узуфрукта має передбачати певне обмежене розпорядження об'єктом цього речового права і це право має узгоджуватися з правом на інше майно відмінне від земельної ділянки.

**Заступник Голови оргкомітету,
доктор економічних наук, професор**

Тарас ЄВСЮКОВ

**Відповідальний секретар,
доктор економічних наук, доцент**

Людмила ГУНЬКО